

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-10-20-18

Druk nr 2282

Warszawa, 22 lutego 2018 r.

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

**- o wypowiedzeniu Umowy między
Rządem Polskiej Rzeczypospolitej
Ludowej a Rządem Republiki
Francuskiej w sprawie popierania
i wzajemnej ochrony inwestycji,
podpisanej w Paryżu dnia 14 lutego
1989 r.**

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych zostali upoważnieni Minister Przedsiębiorczości i Technologii oraz Minister Spraw Zagranicznych.

Z poważaniem

(-) Mateusz Morawiecki

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

Umowa między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Republiki Francuskiej w sprawie popierania i wzajemnej ochrony inwestycji, podpisana w Paryżu dnia 14 lutego 1989 r., zostaje wypowiedziana przez Rzeczpospolitą Polską.

Na dowód czego został wydany akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Andrzej Duda

PREZES RADY MINISTRÓW

Mateusz Morawiecki

U S T A W A

z dnia

**o wypowiedzeniu Umowy między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem
Republiki Francuskiej w sprawie popierania i wzajemnej ochrony inwestycji,
podpisanej w Paryżu dnia 14 lutego 1989 r.**

Art. 1. Wyraża się zgodę na dokonanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej wypowiedzenia Umowy między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Republiki Francuskiej w sprawie popierania i wzajemnej ochrony inwestycji, podpisanej w Paryżu dnia 14 lutego 1989 r.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

1. Potrzeba i cel związania wypowiedzenia Umowy

Obowiązywanie *Umowy między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Republiki Francuskiej w sprawie popierania i wzajemnej ochrony inwestycji, podpisanej w Paryżu dnia 14 lutego 1989 r.* (Dz. U. z 1990 r. poz. 220), dalej jako „Umowa”, jest kwestionowane przez Komisję Europejską z uwagi na niezgodność Umowy z prawem UE, podobnie jak kwestionowane jest obowiązywanie wszystkich pozostałych umów o popieraniu i wzajemnej ochronie inwestycji zawartych pomiędzy państwami członkowskimi UE (dalej jako „umowy intra-EU BIT”). W odniesieniu do RP Komisja Europejska zakończyła w listopadzie 2016 r. nieformalne postępowanie (tzw. EU Pilot) rozpoczęte w czerwcu 2015 r. i rozważa wszczęcie formalnego postępowania ws. niezgodności m.in. tej Umowy z prawem UE. Takie formalne postępowania Komisji Europejskiej toczą się już przeciwko Austrii, Holandii, Słowacji, Szwecji i Rumunii.

RP jest obecnie stroną umów intra-EU BIT zawartych z prawie wszystkimi państwami członkowskimi UE, z wyjątkiem Irlandii i Malty, z którymi RP nigdy nie zawarła tego typu umów, oraz Włoch, z którymi umowa wygasła w dniu 9 stycznia 2013 r. na skutek wypowiedzenia przez Włochy. Ponadto RP wypowiedziała, z uwagi na prawo UE, umowę intra-EU BIT zawartą z Portugalią (umowa wygaśnie w dniu 3 sierpnia 2019 r.).

Stanowisko RP wobec umów intra-EU BIT zostało przyjęte przez Komitet do Spraw Europejskich w dniu 3 czerwca 2011 r. Zgodnie z nim umowy intra-EU BIT powinny zostać wypowiedziane przez wszystkie państwa członkowskie UE, a najlepszym rozwiązaniem dla RP byłoby, aby wszystkie państwa członkowskie UE podjęły jednocześnie wspólną decyzję o rozwiązaniu umów intra-EU BIT za obopólną zgodą na mocy *Konwencji wiedeńskiej o prawie traktatów, sporządzonej w Wiedniu dnia 23 maja 1969 r.* (Dz. U. z 1990 r. poz. 439). Alternatywnie, w przypadku braku możliwości osiągnięcia wśród państw członkowskich UE takiej jednomyślności RP, zgodnie z powyższym stanowiskiem, miała rozwiązać umowy intra-EU BIT zawarte z innymi państwami członkowskimi UE albo poprzez ich wypowiedzenie na warunkach określonych w tych umowach, albo na podstawie porozumienia stron.

W odpowiedzi RP skierowanej do Komisji Europejskiej we wrześniu 2015 r. w ramach ww. postępowania EU Pilot, RP podtrzymała gotowość do zakończenia obowiązywania umów intra-EU BIT zawartych przez RP z innymi państwami członkowskimi UE. Wskazała, że spośród dostępnych i analizowanych przez RP metod osiągnięcia powyższego celu, jednostronne wypowiedzenie umów intra-EU BIT przez RP byłoby najmniej pożądanym rozwiązaniem. Po pierwsze, umowy intra-EU BIT zawarte przez RP nie przewidują możliwości wypowiedzenia ich w każdym czasie, ponieważ obowiązują roczne lub półroczne okresy wypowiedzenia lub wypowiedzenie może nastąpić jedynie w okresie poprzedzającym okres zakończenia ich cyklu obowiązywania. Po drugie, nawet skuteczne jednostronne wypowiedzenie umowy nie powoduje zakończenia obowiązywania jej postanowień na skutek specyficznych przepisów końcowych tych umów pozwalających na ochronę inwestycji w ciągu kolejnych lat po wypowiedzeniu umowy (tzw. klauzula przedłużonego obowiązywania umowy, *sunset clause*). O wiele lepszym sposobem, jak Polska wskazała, byłoby rozwiązanie umów intra-EU BIT na podstawie porozumień dwustronnych, które przewidywałyby rezygnację z klauzuli przedłużonego obowiązywania umowy. RP podkreśliła w odpowiedzi do Komisji Europejskiej, że z uwagi na liczbę zawartych przez RP umów, jak również biorąc pod uwagę wielość umów zawartych przez państwa członkowskie UE, wydaje się, że najszybszym i najskuteczniejszym rozwiązaniem na obecnym etapie byłoby jednoczesne podjęcie przez państwa członkowskie UE wspólnej decyzji o rozwiązaniu umów intra-EU BIT bez konieczności zachowania klauzul przedłużonego obowiązywania umów, w oparciu o porozumienie wielostronne, zawarte zgodnie z *Konwencją wiedeńską o prawie traktatów, sporządzoną w Wiedniu dnia 23 maja 1969 r.*

Obecnie jednak z uwagi na brak konsensusu państw członkowskich UE co do celowości i sposobu rozwiązania umów intra-EU BIT zasadne jest przystąpienie RP do realizacji opcji rozwiązania tych umów na podstawie porozumień dwustronnych, które przewidywałyby rezygnację z klauzul przedłużonego obowiązywania umowy. Republika Francuska nie jest obecnie zainteresowana rozwiązaniem z RP ww. Umowy, łącznie z ww. klauzulą. Zatem w ocenie RP zasadne jest wypowiedzenie Umowy. Zgodnie z art. 12 Umowa może być wypowiedziana w każdym czasie przez każdą z Umawiających się Stron z zachowaniem dwunastomiesięcznego wypowiedzenia po upływie początkowego okresu dziesięciu lat, który upłynął w dniu 10 lutego 2000 r. Na

podstawie art. 12 inwestycje dokonane przed wejściem w życie wypowiedzenia Umowy będą chronione na mocy tej Umowy przez piętnaście lat od czasu wygaśnięcia Umowy. Jednocześnie RP będzie kontynuowała konsultacje z Republiką Francuską mające na celu doprowadzenie do rozwiązania Umowy, łącznie z klauzulą przedłużonego obowiązywania umowy. W przypadku uzyskania takiej zgody przed wejściem w życie wypowiedzenia Umowy, RP podejmie działania mające na celu zakończenie obowiązywania Umowy, łącznie z ww. klauzulą.

2. Dotychczasowy a projektowany stan prawny

W polsko-francuskich stosunkach prawno-traktatowych w zakresie współpracy gospodarczej obowiązuje m.in. ww. *Umowa między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Republiki Francuskiej w sprawie popierania i wzajemnej ochrony inwestycji, podpisana w Paryżu dnia 14 lutego 1989 r.* Zapewnia ona inwestorowi i jego inwestycjom z państwa – Strony Umowy na terytorium państwa – drugiej Strony Umowy pełną ochronę oraz możliwość dochodzenia roszczeń przed międzynarodowym trybunałem inwestycyjnym (arbitrażowym). Komisja Europejska ma poważne obawy, że umowy intra-EU BIT jako takie, w tym ww. Umowa, a także ich poszczególne postanowienia pokrywają się z postanowieniami Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej lub mogą być z nimi sprzeczne, w szczególności z zasadami swobody przepływu kapitału, swobody przedsiębiorczości i swobody świadczenia usług oraz z podstawowymi zasadami prawa UE, takimi jak: zasada nadrzędności, jedności, skuteczności i pewności prawa UE. Komisja Europejska ma również zastrzeżenia dotyczące kwestii rozstrzygania sporów inwestycyjnych uregulowanej w dwustronnych umowach inwestycyjnych, w tym w ww. Umowie, co, zdaniem Komisji Europejskiej, „wydaje się być sprzeczne z wyłączną kompetencją sądów UE”. Wypowiedzenie Umowy pozwoli doprowadzić do zgodności z prawem UE stosunki polsko-francuskie w zakresie współpracy gospodarczej.

Należy też zaznaczyć, że jednocześnie przed Trybunałem Sprawiedliwości UE toczy się postępowanie z wniosku sądu niemieckiego o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym, sformułowanego w toku postępowania ze skargi Republiki Słowackiej o uchylenie wyroku sądu arbitrażowego wydanego na podstawie umowy intra-EU BIT zawartej pomiędzy Czechosłowacją i Królestwem Niderlandów w 1991 r., z powództwa Achmea B.V. przeciwko Republice Słowacji (postępowanie PCA Case No. 2008-13).

W tej sprawie sąd niemiecki zwrócił się do TSUE z pytaniem prejudycjalnym dotyczącym tego, czy wykonanie wyroku wydanego na podstawie tej umowy nie naruszałoby postanowień Traktatów dotyczących: zakazu dyskryminacji z art. 18 TFUE (poprzez uprzywilejowanie inwestora z państwa – Strony tej umowy względem inwestora z państwa członkowskiego UE niebędącego stroną tej umowy), wyłącznej jurysdykcji TSUE w sporach objętych zakresem prawa UE (art. 344 TFUE) oraz konieczności ukształtowania postępowania w sposób umożliwiający zadanie przez orzekający sąd pytania prejudycjalnego (art. 267 TFUE). RP przystąpiła do postępowania, przedstawiając stanowisko wskazujące na sprzeczność umów intra-EU BIT z prawem unijnym. Stanowisko zbliżone do RP zajęła Komisja Europejska i wiele państw regionu. Niezależnie od tego należy podkreślić, że RP, podobnie jak wiele innych państw członkowskich UE, w postępowaniach arbitrażowych toczących się przed trybunałami arbitrażowymi konsekwentnie podnosi, że umowy intra-EU BIT uważa się za sprzeczne z prawem UE. Podnoszona jest także kwestia możliwego wygaśnięcia tych umów na podstawie art. 59 *Konwencji wiedeńskiej o prawie traktatów, sporządzonej w Wiedniu dnia 23 maja 1969 r.* w związku z zawarciem przez RP Traktatu Akcesyjnego do UE w zakresie, w którym umowy te są niezgodne z prawem UE.

3. Przewidywane skutki społeczne, gospodarcze, finansowe, polityczne i prawne

Wypowiedzenie Umowy nie powinno mieć konsekwencji politycznych. Państwa członkowskie UE, w tym RP, jak i Republika Francuska, zostały wezwane przez Komisję Europejską do zakończenia obowiązywania umów intra-EU BIT.

Wypowiedzenie Umowy nie będzie miało negatywnych skutków społecznych, wręcz przeciwnie, należy oczekiwać, że zostanie ono życzliwie przyjęte z uwagi na publiczną krytykę w Polsce umów intra-EU BIT i międzynarodowego arbitrażu inwestycyjnego.

Wypowiedzenie Umowy nie powinno wpłynąć na stosunki gospodarcze między RP a Republiką Francuską. Umowę zawarto w czasie, kiedy RP nie była członkiem UE, a ww. Umowa miała na celu przyciągnięcie inwestycji francuskich do Polski. Obecnie poziom prawodawstwa oraz dostęp do powszechnego sądownictwa w RP dają inwestorom zagranicznym gwarancję ochrony inwestycji z możliwością dochodzenia swoich praw na drodze sądowej.

Według NBP na koniec 2016 r. skumulowana wartość francuskich inwestycji w RP wyniosła 17,8 mld euro (17,9 mld euro na koniec 2015 r.), co plasowało Republikę Francuską na czwartym miejscu wśród zagranicznych inwestorów w RP pod względem wartości dokonanych inwestycji ogółem. W samym 2016 r. napłynęło do RP ok. 0,9 mld euro z tytułu francuskich bezpośrednich inwestycji zagranicznych. Francuskie przedsiębiorstwa są obecne w RP od początku okresu transformacji. Aktywnie uczestniczyły w procesach prywatyzacyjnych, a Republika Francuska przez wiele lat była największym inwestorem zagranicznym w RP.

W RP działa obecnie ponad 1300 firm francuskich, praktycznie we wszystkich sektorach gospodarki: handlu i dystrybucji (m.in. Auchan, Carrefour, Leroy Merlin, Intermarche), produkcji przemysłowej (m.in. PSA, L'Oréal, Total Fina Elf), budownictwie (m.in. Bouygues, VINCI Construction, Lafarge), usługach finansowych i ubezpieczeniowych (m.in. BGŻ BNP Paribas, Crédit Agricole, Société Générale), hotelarstwie i gastronomii (m.in. Accor, Sodexo Group), sektorze spożywczym (m.in. Bonduelle, Danone, Delifrance), telekomunikacji (m.in. Alcatel-Lucen, France Télécom), mediach (m.in. Canal Plus, Vivendi Universal) i energetyce (m.in. Electricité de France – EDF, Veolia).

Polskie inwestycje w Republice Francuskiej na koniec 2016 r. wyniosły według NBP 659,4 mln euro i dały w sumie 1300 miejsc pracy. Koncentrują się przede wszystkim w następujących sektorach: budownictwie (Fakro, Oknoplast), przemyśle i przetwórstwie przemysłowym (Can-Pack, Suempol, Sanok-Rubber), IT (Comarch, MakoLab), transporcie (Wielton, Solaris Bus&Coach), AGD (Amica Wronki), gastronomii (Am-Rest/Pizza Hut i KFC), a także obejmują działalność polsko-zagranicznych przedsiębiorstw z branży finansowej, jak Pekao i UniCredit.

Ówczesne Ministerstwo Rozwoju poinformowało samorządy gospodarcze (Konfederacja Lewiatan, Pracodawcy RP, Krajowa Izba Gospodarcza, Polska Rada Biznesu, Business Centre Club) o planach rozwiązania Umowy i zwróciło się do nich o przekazanie odpowiedzi na następujące pytania:

- czy inwestorzy polscy na rynku francuskim w przypadku ewentualnych działań dyskryminujących ich inwestycje korzystali lub rozważali możliwość wniesienia sporu przeciwko Republice Francuskiej? Czy w takim wypadku korzystali/korzystaliby z postępowania przed sądem powszechnym czy też przed międzynarodowym arbitrażem inwestycyjnym?

- czy zdaniem polskich inwestorów ochrona ich inwestycji w regulacjach Republiki Francuskiej oraz w prawie UE jest niewystarczająca? Jeżeli tak, to w jakim zakresie?
- czy wygaśnięcie Umowy pogorszyłoby warunki prowadzenia działalności gospodarczej w Republice Francuskiej i ochrony praw inwestorów? Jeżeli tak, to w jaki sposób i w jakim stopniu?

Samorządy gospodarcze udzieliły ogólnej odpowiedzi, iż mimo że inwestorzy nie korzystają z ochrony przewidzianej umowami intra-EU BIT (pozywają państwa przed sądami powszechnymi), powołują się na ich obowiązywanie w dyskusjach z organami danego kraju przy zaistnieniu sporu. Jeżeli musieliby aktywnie dochodzić swoich roszczeń, powołując się na umowy intra-EU BIT, wybraliby procedurę arbitrażu na podstawie umowy intra-EU BIT (szczególnie fundusze inwestycyjne lokujące aktywa w instrumenty udziałowe polskich przedsiębiorstw inwestujących w państwach członkowskich UE, dla których rozwiązanie umów mogłoby mieć bezpośredni wpływ na ocenę ryzyka związaną z inwestowaniem). Główną barierą w korzystaniu z arbitrażu są jego wysokie koszty. Prawo materialne w państwach członkowskich UE oraz na poziomie UE zawiera niezbędne standardy gwarantujące zagranicznym inwestorom równe i sprawiedliwe traktowanie, natomiast problemem jest egzekwowanie tego prawa. Wskazywano na czasochłonność procedur, brak profesjonalizmu i obiektywizmu w podejmowaniu decyzji przez właściwe organy. Zdaniem polskich inwestorów międzynarodowy arbitraż inwestycyjny pozwala prowadzić postępowanie w sposób odformalizowany, elastyczny i neutralny. Generalnie zdaniem samorządów gospodarczych i polskich przedsiębiorców dla ich bezpieczeństwa i ekspansji umowy intra-EU BIT są pożądane. Tym niemniej samorządy gospodarcze odnotowują stanowisko Komisji Europejskiej wobec umów intra-EU BIT i wszczęte przez nią postępowania.

Z informacji posiadanych przez Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii wynika, że polscy inwestorzy nie kierowali do międzynarodowych trybunałów arbitrażowych sporów przeciwko Republice Francuskiej na podstawie Umowy, natomiast przeciwko RP toczyły się dwa postępowania wniesione z powództwa inwestorów francuskich (jedno zakończone częściową wygraną RP, drugie zakończone ugodą). Generalnie odnotowano tylko trzy przypadki skorzystania przez polskich inwestorów z ochrony przewidzianej umowami intra-EU BIT przed międzynarodowymi trybunałami

arbitrażowymi (na podstawie umów intra-EU BIT z Rumunią – przed przystąpieniem Rumunii do UE, Słowacją i Cyprzem). Zgodnie z informacjami przekazanymi przez Prokuratorię Generalną RP na dwadzieścia sześć postępowań arbitrażowych, w których Prokuratoria Generalna RP od 2006 r. wykonywała lub wykonuje zastępstwo procesowe RP, szesnaście dotyczyło lub dotyczy sporów wniesionych przez inwestorów zagranicznych na podstawie umów intra-EU BIT (zawartych z Austrią, Francją, Niemcami, Cyprzem, Holandią, Belgią i Luksemburgiem, Republiką Czeską, Wielką Brytanią). Mimo dużego odsetka wygrywanych spraw (w tym ugody) Polska ponosi wysokie koszty postępowań arbitrażowych: zaliczki na koszty postępowania (w tym wynagrodzenie arbitrów), opinie biegłych, zorganizowanie rozpraw, tłumaczenia, udział świadków oraz koszty zastępstwa procesowego. Zgodnie z informacjami byłego Ministerstwa Skarbu Państwa, RP w związku z postępowaniami arbitrażowymi poniosła od 2006 r. koszty w wysokości ok. 53 mln zł. Wypowiedzenie Umowy może więc potencjalnie istotnie zmniejszyć obciążenie państwa pod względem finansowym, ponieważ nie będzie zachodzić konieczność ponoszenia znaczących kosztów, o których mowa w zdaniu poprzedzającym.

Wypowiedzenie Umowy nie naruszy polskiego porządku prawnego i doprowadzi do usunięcia niezgodności Umowy z prawem UE po piętnastu latach od daty wejścia w życie wypowiedzenia Umowy.

4. Tryb wypowiedzenia Umowy

Wypowiadana Umowa ma rangę umowy międzyrządowej. Wypowiadana Umowa jest traktowana w polskim porządku prawnym jako umowa ratyfikowana za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie, stosownie do art. 241 ust. 1 ustawy z dnia 2 kwietnia 1997 r. – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. poz. 483, z późn. zm.). Dlatego też wypowiedzenie Umowy nastąpi również za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie, tym bardziej że Umowa dotyczy wolności, praw i obowiązków obywatelskich (w zakresie wygaszania prawa do kierowania skargi do międzynarodowego arbitrażu inwestycyjnego), spraw uregulowanych w ustawie lub w których Konstytucja RP wymaga ustawy (zasady prowadzenia działalności gospodarczej, ochrona prawa własności, kwestia wyłączenia oraz odszkodowania w tym zakresie), a więc spraw, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 2 i 5 Konstytucji RP.

UMOWA

**między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Republiki Francuskiej
w sprawie popierania i wzajemnej ochrony inwestycji**

podpisana w Paryżu dnia 14 lutego 1989 r.

W imieniu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej

**RADA PAŃSTWA
POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ**

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 14 lutego 1989 r. została sporządzona w Paryżu Umowa między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Republiki Francuskiej w sprawie popierania i wzajemnej ochrony inwestycji w następującym brzmieniu:

UMOWA

**między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej
a Rządem Republiki Francuskiej
w sprawie popierania i wzajemnej ochrony
inwestycji**

Rząd Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i Rząd Republiki Francuskiej, zwane dalej „Umawiającym się Stronami”,

pragnąc umocnić współpracę gospodarczą między obu Państwami i stworzyć korzystne warunki dla inwestycji polskich we Francji i francuskich w Polsce,

przekonane, że popieranie i ochrona tych inwestycji wpłynę na pobudzenie przepływu kapitałów i technologii między obu państwami w interesie ich rozwoju gospodarczego, uzgodniły, co następuje:

Artykuł 1

W rozumieniu niniejszej umowy:

1. Określenie „inwestycja” oznacza mienie takie, jak dobra, prawa i korzyści wszelkiego rodzaju, związane z dzia-

łalnością gospodarczą w jakiegokolwiek dziedzinie, prowadzoną zgodnie z ustawodawstwem Umawiającej się Strony, na której terytorium lub w strefie morskiej inwestycja została dokonana, a w szczególności, choć nie wyłącznie:

- a) ruchomości i nieruchomości, jak również wszelkie inne prawa rzeczowe, takie jak hipoteka, przywileje, użytkowanie, kaucje i im podobne,
- b) akcje, premie z tytułu emisji akcji oraz inne formy udziału, nawet mniejszościowe lub pośrednie w spółkach utworzonych na terytorium jednej ze Stron,
- c) obligacje, wierzytelności i prawa do wszelkich świadczeń mających wartość gospodarczą,
- d) prawa autorskie, prawa własności przemysłowej, takie jak patenty, licencje, znaki handlowe zastrzeżone, modele i makiety przemysłowe, procesy techniczne, nazwy handlowe, klientela.

Mienie związane z działalnością gospodarczą powinno być zainwestowane zgodnie z ustawodawstwem Umawiającej się Strony, na której terytorium lub w strefie morskiej inwestycja została dokonana, przed lub po wejściu w życie niniejszej umowy.

Każda zmiana formy, w której mienie zostało zainwestowane, nie zmienia jego charakteru jako inwestycji, pod warunkiem że zmiana ta nie będzie sprzeczna z ustawodawstwem państwa, na którego terytorium lub w strefie morskiej inwestycja jest dokonywana.

2. Określenie „inwestor” oznacza:

- a) każdą osobę fizyczną posiadającą obywatelstwo jednej z Umawiających się Stron,
- b) każdą osobę prawną, utworzoną na terytorium jednej z Umawiających się Stron zgodnie z jej ustawodawstwem i posiadającą siedzibę na jej terytorium.

3. Określenie „przychody” oznacza wszystkie kwoty uzyskane z inwestycji, takie jak zyski, opłaty lub odsetki za dany okres.

Przychody z inwestycji i, w przypadku reinwestycji, przychody z ponownego ich zainwestowania korzystają z takiej samej ochrony jak inwestycja.

4. Określenie „strefy morskie” oznacza obszary morza i dna morskiego, nad którymi Umawiające się Strony sprawują, zgodnie z prawem międzynarodowym, pełne zwierzchnictwo, suwerenne prawa lub jurysdykcję.

Artykuł 2

Każda z Umawiających się Stron będzie przyjmować i popierać, zgodnie ze swoim ustawodawstwem i postanowieniami niniejszej umowy, inwestycje dokonywane przez inwestorów drugiej Umawiającej się Strony na swoim terytorium i w swojej strefie morskiej.

Artykuł 3

Każda z Umawiających się Stron zapewni inwestycjom, dokonywanym na swoim terytorium i w swojej strefie morskiej przez inwestorów drugiej Umawiającej się Strony, sprawiedliwe i równe traktowanie wykluczające wszelkie nieuzasadnione i dyskryminacyjne środki, które mogłyby utrudnić zarządzanie, utrzymywanie, wykorzystywanie, użytkowanie lub likwidację tych inwestycji.

Artykuł 4

1. Każda z Umawiających się Stron zapewni, na swoim terytorium i w swojej strefie morskiej, inwestorom drugiej Umawiającej się Strony — w odniesieniu do ich inwestycji i działalności związanej z tymi inwestycjami — traktowanie, jakie zapewnia swoim inwestorom, lub traktowanie, jakie zapewnia inwestorom kraju najbardziej uprzywilejowanego, jeśli to drugie jest korzystniejsze.

2. Traktowanie takie nie obejmuje jednakże przywilejów, które Umawiająca się Strona przyznaje inwestorom kraju trzeciego z tytułu jej uczestniczenia lub stowarzyszenia w strefie wolnego handlu, unii celnej, wspólnym rynku lub innej formie regionalnej organizacji gospodarczej, lub organizacji wzajemnej pomocy gospodarczej.

3. Niniejsza umowa nie obejmuje przywilejów przyznanych przez jedną z Umawiających się Stron któremukolwiek państwu trzeciemu na mocy umowy o zapobieganiu podwójnemu opodatkowaniu lub innej umowy z dziedziny podatkowej.

Artykuł 5

1. Inwestycje dokonywane przez inwestorów jednej z Umawiających się Stron korzystają na terytorium i w strefie morskiej drugiej Umawiającej się Strony z pełnej, całkowitej ochrony i bezpieczeństwa.

2. Umawiające się Strony nie zastosują środków wywłaszczeniowych, nacjonalizacji lub wszelkich innych, których efektem jest bezpośrednio lub pośrednio pozbawienie własności inwestorów drugiej Strony w stosunku do inwestycji do nich należących, na swoim terytorium i w swojej strefie morskiej, chyba że nastąpi to w interesie publicznym i pod warunkiem, że środki te nie będą dyskryminacyjne ani sprzeczne z zobowiązaniem szczególnym.

Zastosowanie środków wywłaszczeniowych powinno pociągnąć za sobą niezwłoczną wypłatę właściwego odszkodowania, którego wysokość powinna odpowiadać rzeczywistej wartości wywłaszczonych inwestycji w przeddzień podjęcia środków wywłaszczeniowych lub podania ich do publicznej wiadomości.

Odszkodowanie, jego wysokość i sposób wypłaty będą ustalone najpóźniej w dniu pozbawienia własności. Będzie ono skutecznie wykonalne, wypłacane bez opóźnienia i swobodnie transferowalne. Będzie obejmowało, aż do daty wypłaty, odsetki naliczane według właściwej stopy procentowej obowiązującej w dniu pozbawienia własności.

3. Inwestorom jednej z Umawiających się Stron, których inwestycje poniosą straty w wyniku wojny lub innego konfliktu zbrojnego, rewolucji, stanu wyjątkowego lub buntu, zaistniałych na terytorium lub w strefie morskiej drugiej Umawiającej się Strony, zostanie przyznane przez drugą Umawiającą się Stronę traktowanie nie mniej korzystne niż to, które zapewnia ona własnym inwestorom lub inwestorom państwa najbardziej uprzywilejowanego. W każdym przypadku otrzymają oni właściwe odszkodowanie.

Artykuł 6

1. Każda Umawiająca się Strona, na której terytorium lub w strefie morskiej zostały dokonane inwestycje przez inwestorów drugiej Umawiającej się Strony, gwarantuje tym inwestorom swobodny transfer:

- a) odsetek, dywidend, zysków i innych przychodów bieżących,
- b) należności wynikających z praw na dobrach niematerialnych, w szczególności określonych w artykule 1 ustęp 1 punkt d),
- c) przelewów dokonanych w celu spłaty prawidłowo zaciągniętych pożyczek,
- d) dochodu z cesji lub z całkowitej bądź częściowej likwidacji inwestycji, łącznie z nadwyżką zainwestowanego kapitału,

e) odszkodowań z tytułu pozbawienia własności lub strat przewidzianych w artykule 5 ustęp 2 i 3.

2. Obywatele każdej z Umawiających się Stron, którzy uzyskali zezwolenie na pracę na terytorium lub w strefie morskiej drugiej Umawiającej się Strony z tytułu dokonanej inwestycji, są również upoważnieni do przekazywania do ich kraju pochodzenia stosownej kwoty wynagrodzenia określonego zgodnie z ustawodawstwem tej ostatniej Umawiającej się Strony.

3. Transfery wymienione w poprzednich ustępach będą dokonywane bez zbędnej zwłoki według oficjalnego kursu stosowanego w dniu transferu.

Artykuł 7

Jeżeli przepisy obowiązujące w jednej z Umawiających się Stron przewidują wystawianie gwarancji na inwestycje realizowane za granicą, może być ona wystawiona w trybie indywidualnie podejmowanej decyzji na inwestycje dokonywane przez inwestorów tej Strony na terytorium lub w strefie morskiej drugiej Strony.

Inwestycje dokonywane przez inwestorów jednej z Umawiających się Stron na terytorium lub w strefie morskiej drugiej Umawiającej się Strony będą mogły uzyskać gwarancję, o której mowa wyżej, jedynie w przypadku, gdy uprzednio otrzymały zgodę tej ostatniej Strony.

Artykuł 8

1. Wszelki spór dotyczący inwestycji między jedną z Umawiających się Stron i inwestorem drugiej Umawiającej się Strony będzie w miarę możliwości rozstrzygany polubownie między obiema zainteresowanymi stronami lub, jeżeli to niemożliwe, za pomocą wewnętrznych środków odwoławczych.

2. Jednakże spory dotyczące środków wywłaszczeniowych, o których mowa w artykule 5 ustęp 2, a w szczególności dotyczące odszkodowania, jego wysokości, warunków wypłaty, jak również odsetek do zapłaty w przypadku zwłoki w jego uregulowaniu, będą rozstrzygane w następujący sposób:

- Jeśli spór nie będzie rozstrzygnięty polubownie w terminie sześciu miesięcy od momentu, gdy został wniesiony przez jedną ze stron sporu, zostanie on, na wniosek którejkolwiek strony, przedłożony do rozstrzygnięcia przez arbitraż. Jest on rozstrzygany definitywnie, zgodnie z regułami arbitrażowymi Komisji Narodów Zjednoczonych do spraw Międzynarodowego Prawa Handlowego, przyjętymi przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych na mocy uchwały 31/98 z dnia 15 grudnia 1976 r.
- W przypadku gdy każda z Umawiających się Stron stanie się stroną Konwencji o rozstrzyganiu sporów dotyczących inwestycji między państwami i obywatelami innych państw, wyłożonej do podpisu w Waszyngtonie dnia 18 marca 1965 r., spór, jeśli nie będzie rozstrzygnięty polubownie w terminie sześciu miesięcy od momentu, gdy został wniesiony przez jedną ze stron sporu, będzie mógł

być przedłożony do rozstrzygnięcia przez Międzynarodowe Centrum dla Rozstrzygania Sporów Inwestycyjnych w drodze arbitrażu.

3. Trybunał arbitrażowy orzeka zgodnie z postanowieniami niniejszej umowy oraz normami i zasadami prawa międzynarodowego.

Artykuł 9

Jeśli jedna z Umawiających się Stron, na mocy gwarancji udzielonej na inwestycję dokonywaną na terytorium lub w strefie morskiej drugiej Umawiającej się Strony, dokonuje wypłat na rzecz jednego z jej inwestorów, wstępuje ona tym samym w prawa i czynności tego inwestora.

Wypłaty te nie będą miały wpływu na prawa beneficjenta gwarancji do odwołania się do kompetentnej instancji arbitrażowej lub kontynuowania wytoczonego przed tą instancją procesu aż do zakończenia postępowania.

Artykuł 10

Inwestycje, które były przedmiotem zobowiązania szczególnego jednej z Umawiających się Stron w stosunku do inwestorów drugiej Umawiającej się Strony, podlegają, nie naruszając postanowień niniejszej umowy, postanowieniom wynikającym z tego zobowiązania, jeżeli są one korzystniejsze od postanowień przewidzianych w niniejszej umowie.

Artykuł 11

1. Spory dotyczące interpretacji lub stosowania niniejszej umowy powinny być, jeśli to możliwe, rozstrzygane na drodze dyplomatycznej.

2. Jeżeli w terminie sześciu miesięcy od momentu zawiadomienia o sporze przez jedną z Umawiających się Stron nie został on rozstrzygnięty, na wniosek którejkolwiek Umawiającej się Strony zostanie przedłożony do rozstrzygnięcia trybunałowi arbitrażowemu ad hoc.

3. Trybunał arbitrażowy zostanie utworzony dla każdej poszczególniej sprawy w następujący sposób: Każda Umawiająca się Strona wyznaczy jednego członka. Wyznaczeni członkowie zgodnie wybiorą obywatela państwa trzeciego, który po zatwierdzeniu przez obydwie Umawiające się Strony zostanie przewodniczącym trybunału. Członkowie trybunału powinni być wyznaczeni w terminie dwóch miesięcy, a przewodniczący w terminie czterech miesięcy od dnia, w którym jedna Umawiająca się Strona powiadomiła drugą Umawiającą się Stronę o swym zamiarze przekazania sporu do rozstrzygnięcia przez arbitraż.

4. Jeśli w terminach określonych w ustępie 3 nie dokonano wymaganych nominacji, każda Umawiająca się Strona może, wobec braku innych uzgodnień, zwrócić się do Sekretarza Generalnego Organizacji Narodów Zjednoczonych o dokonanie wymaganych nominacji. Jeżeli Sekretarz Generalny jest obywatelem którejkolwiek Umawiającej się Strony lub inne przyczyny uniemożliwiają mu wypełnianie tej funkcji, najstarszy zastępca Sekretarza Generalnego, nie będący obywatelem jednej z Umawiających się Stron, dokonuje wymaganych nominacji.

5. Trybunał arbitrażowy orzeka zgodnie z postanowieniami niniejszej umowy oraz z normami i zasadami prawa międzynarodowego.

6. Trybunał arbitrażowy orzeka większością głosów. Orzeczenia takie są ostateczne i wiążące dla Umawiających się Stron. Trybunał arbitrażowy określi tryb swojego postępowania. Na wniosek któregośkolwiek z Umawiających się Stron dokonuje interpretacji orzeczenia. Koszty postępowania, łącznie z honorarium arbitrów, pokrywają w równych częściach Umawiające się Strony, o ile trybunał arbitrażowy nie postanowi inaczej uwzględniając szczególne okoliczności.

Artykuł 12

Każda z Umawiających się Stron dokona notyfikacji drugiej Umawiającej się Stronie o zakończeniu obowiązującej u niej wewnętrznej procedury wymaganej przez prawo dla wejścia umowy w życie.

Paryż, 14 lutego 1989 r.

Szanowny Panie Ministrze,

Mam zaszczyt powołać się na Umowę podpisaną w dniu dzisiejszym między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Republiki Francuskiej w sprawie popierania i wzajemnej ochrony inwestycji i potwierdzić, że niniejsza umowa jest interpretowana, w odniesieniu do artykułu 6 ustęp 1 punkty a)—c) dotyczącego swobodnego transferu należności związanych z inwestycją, w następujący sposób:

W odniesieniu do Rządu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej to postanowienie jest stosowane pod warunkiem, że waluty wymieniaalne będą pochodzić z inwestycji lub wpływów w walutach wymieniaalnych będących rezultatem inwestycji, o ile nie zostało postanowione inaczej w zobowiązaniu szczególnym ustalonym między zainteresowanym inwestorem i właściwymi władzami.

Byłbym zobowiązany, gdyby zechciał mnie Pan poinformować, czy Rząd Pana zaakceptował treść niniejszego listu, który poczynawszy od tej chwili będzie stanowić integralną część wspomnianej umowy.

Proszę przyjąć, Panie Ministrze, wyrazy najwyższego szacunku

Z upoważnienia
Rządu Polskiej Rzeczypospolitej:
A. Wróblewski
Minister Finansów

Niniejsza umowa wejdzie w życie po upływie jednego miesiąca od daty otrzymania ostatniej notyfikacji.

Umowa zostaje zawarta na okres dziesięciu lat; pozostanie w mocy po upływie tego terminu, jeżeli jedna z Umawiających się Stron nie wypowie jej w drodze dyplomatycznej z rocznym wyprzedzeniem.

Po wygaśnięciu niniejszej umowy inwestycje zrealizowane w czasie jej obowiązywania nadal będą korzystać z ochrony gwarantowanej jej postanowieniami przez okres dalszych piętnastu lat.

Sporządzono w Paryżu dnia 14 lutego 1989 r. w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim i francuskim, przy czym obydwa teksty mają jednakową moc.

Z upoważnienia
Rządu Polskiej
Rzeczypospolitej Ludowej:
A. Wróblewski

Z upoważnienia
Rządu Republiki
Francuskiej:
P. Berezogovoy

Paryż, 14 lutego 1989 r.

Szanowny Panie Ministrze,

Mam zaszczyt potwierdzić otrzymanie Pana listu z dnia 14 lutego 1989 r. o następującej treści:

„Szanowny Panie Ministrze,

Mam zaszczyt powołać się na Umowę podpisaną w dniu dzisiejszym między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Republiki Francuskiej w sprawie popierania i wzajemnej ochrony inwestycji i potwierdzić, że niniejsza umowa jest interpretowana, w odniesieniu do artykułu 6 ustęp 1 punkty a)—c) dotyczącego swobodnego transferu należności związanych z inwestycją, w następujący sposób:

W odniesieniu do Rządu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej to postanowienie jest stosowane pod warunkiem, że waluty wymieniaalne będą pochodzić z inwestycji lub wpływów w walutach wymieniaalnych będących rezultatem inwestycji, o ile nie zostało postanowione inaczej w zobowiązaniu szczególnym ustalonym między zainteresowanym inwestorem i właściwymi władzami.

Byłbym zobowiązany, gdyby zechciał mnie Pan poinformować, czy Rząd Pana zaakceptował treść niniejszego listu, który poczynawszy od tej chwili będzie stanowić integralną część wspomnianej umowy.”

Informuję Pana Ministra, że mój Rząd zaakceptował treść Pana listu.

Proszę przyjąć, Panie Ministrze, wyrazy najwyższego szacunku

Z upoważnienia Rządu Republiki
Francuskiej: *P. Berezogovoy*
Minister Stanu Gospodarki,
Finansów i Budżetu

Po zaznajomieniu się z powyższą umową, Rada Państwa uznała ją i uznaje za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych; oświadcza, że jest ona przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona, oraz przyrzeka, że będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Dano w Warszawie dnia 9 czerwca 1989 r.

Przewodniczący Rady Państwa: *W. Jaruzelski*

L. S.

Minister Spraw Zagranicznych: *T. Olechowski*

ACCORD
ENTRE
LE GOUVERNEMENT DE LA REPUBLIQUE POPULAIRE DE POLOGNE
ET
LE GOUVERNEMENT DE LA REPUBLIQUE FRANCAISE
SUR L'ENCOURAGEMENT ET LA PROTECTION RECIPROQUES DES INVESTISSEMENTS

Le Gouvernement de la République Populaire de Pologne et le Gouvernement de la République Française, ci-après dénommés "les Parties contractantes",

Désireux de renforcer la coopération économique entre les deux Etats et de créer des conditions favorables pour les investissements polonais en France et français en Pologne,

Persuadés que l'encouragement et la protection de ces investissements sont propres à stimuler les transferts de capitaux et de technologie entre les deux pays dans l'intérêt de leur développement économique,

Sont convenus des dispositions suivantes :

ARTICLE 1

Pour l'application du présent accord :

1. Le terme "investissement" désigne des avoirs tels que les biens, droits et intérêts de toutes natures, liés à une activité économique dans quelque secteur que ce soit, conformément à la législation de la Partie contractante sur le territoire ou dans les zones maritimes de laquelle l'investissement a été effectué et plus particulièrement, mais non exclusivement :

a) les biens meubles et immeubles, ainsi que tous autres droits réels tels que les hypothèques, privilèges, usufruits, cautionnements et droits analogues ;

b) les actions, primes d'émission et autres formes de participation, même minoritaires ou indirectes, aux sociétés constituées sur le territoire de l'une des Parties ;

c) les obligations, créances et droits à toutes prestations ayant valeur économique ;

d) les droits d'auteur, les droits de propriété industrielle (tels que brevets d'invention, licences, marques déposées, modèles et maquettes industrielles), les procédés techniques, les noms déposés et la clientèle,

étant entendu que lesdits avoirs liés à une activité économique doivent être ou avoir été investis conformément à la législation de la Partie contractante sur le territoire ou dans les zones maritimes de laquelle l'investissement est effectué, avant ou après l'entrée en vigueur du présent Accord.

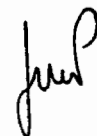
Toute modification de la forme d'investissement des avoirs n'affecte pas leur qualification d'investissement à condition que cette modification ne soit pas contraire à la législation de l'Etat sur le territoire ou dans les zones maritimes duquel l'investissement est réalisé.

2. Le terme "investisseur" désigne :

a) toute personne physique possédant la nationalité de l'une des Parties contractantes.

b) toute personne morale constituée sur le territoire de l'une des Parties contractantes conformément à la législation de celle-ci et y possédant son siège social.

3. Le terme de "revenus" désigne toutes les sommes produites par un investissement, tels que bénéfices, redevances ou intérêts, durant une période donnée.

Les revenus de l'investissement et, en cas de réinvestissement, les revenus de leur réinvestissement jouissent de la même protection que l'investissement.

4. L'expression "zones maritimes" s'entend des zones marines et sous-marines sur lesquelles les Parties contractantes exercent, en conformité avec le droit international, la souveraineté, des droits souverains ou une juridiction.

ARTICLE 2

Chacune des Parties contractantes admet et encourage, dans le cadre de sa législation et des dispositions du présent accord, les investissements effectués par les investisseurs de l'autre Partie sur son territoire et dans ses zones maritimes.

ARTICLE 3

Chacune des Parties contractantes s'engage à assurer, sur son territoire et dans ses zones maritimes, aux investissements des investisseurs de l'autre Partie un traitement juste et équitable, excluant toute mesure injustifiée ou discriminatoire qui pourrait entraver leur gestion, leur entretien, leur utilisation, leur jouissance ou leur liquidation.

ARTICLE 4

1. Chaque Partie contractante applique, sur son territoire et dans ses zones maritimes, aux investisseurs de l'autre Partie, en ce qui concerne leurs investissements et activités liées à ces investissements, le traitement accordé à ses investisseurs, ou le traitement accordé aux investisseurs de la Nation la plus favorisée, si celui-ci est plus avantageux.

2. Ce traitement ne s'étend toutefois pas aux privilèges qu'une Partie contractante accorde aux investisseurs d'un Etat tiers en vertu de sa participation ou de son association à une zone de libre échange, une union douanière, un marché commun ou toute autre forme d'organisation régionale ou une organisation d'assistance économique mutuelle.

3. Le présent accord ne s'étend pas aux privilèges accordés par une des Parties contractantes à tout Etat tiers, en vertu d'une convention de prévention de double imposition fiscale ou de toute autre convention en matière d'impôts.

ARTICLE 5

1. Les investissements effectués par des investisseurs de l'une ou l'autre des Parties contractantes bénéficient, sur le territoire et dans les zones maritimes de l'autre Partie contractante, d'une protection et d'une sécurité pleines et entières.

2. Les Parties contractantes ne prennent pas de mesures d'expropriation ou de nationalisation ou toutes autres mesures dont l'effet est de déposséder, directement ou indirectement, les investisseurs de l'autre Partie, des investissements leur appartenant, sur son territoire ou dans ses zones maritimes, si ce n'est pour cause d'utilité publique et à condition que ces mesures ne soient ni discriminatoires, ni contraires à un engagement particulier.

Les mesures de dépossession qui pourraient être prises doivent donner lieu au paiement d'une indemnité prompte et adéquate dont le montant devra correspondre à la valeur réelle des investissements concernés à la veille du jour où les mesures sont prises ou connues dans le public.

ful

Cette indemnité, son montant et ses modalités de versement sont fixés au plus tard à la date de la dépossession. Cette indemnité est effectivement réalisable, versée sans retard et librement transférable. Elle produit, jusqu'à la date de versement, des intérêts calculés au taux d'intérêt approprié en vigueur à la date de la dépossession.

3. Les investisseurs de l'une des Parties contractantes dont les investissements auront subi des pertes dues à la guerre ou à tout autre conflit armé, révolution, état d'urgence national ou révolte survenu sur le territoire ou dans les zones maritimes de l'autre Partie contractante, bénéficieront, de la part de cette dernière, d'un traitement non moins favorable que celui accordé à ses propres investisseurs ou à ceux de la Nation la plus favorisée. En tout état de cause, ils recevront une indemnité adéquate.

ARTICLE 6

1. Chaque Partie contractante, sur le territoire ou dans les zones maritimes de laquelle des investissements ont été effectués par des investisseurs de l'autre Partie contractante, accorde à ces investisseurs le libre transfert :

- a) des intérêts, dividendes, bénéfices et autres revenus courants ;
- b) des redevances découlant des droits incorporels, en particulier désignés au paragraphe 1, lettre d) de l'Article 1 ;
- c) des versements effectués pour le remboursement des emprunts régulièrement contractés ;
- d) du produit de la cession ou de la liquidation totale ou partielle de l'investissement en incluant les plus values du capital investi ;
- e) des indemnités de dépossession ou de perte prévues à l'Article 5, paragraphes 2 et 3 ci-dessus ;

2. Les nationaux de chacune des Parties contractantes qui ont été autorisés à travailler sur le territoire ou dans les zones maritimes de l'autre Partie contractante au titre d'un investissement agréé sont également autorisés à transférer dans leur pays d'origine une quotité appropriée de leur rémunération déterminée conformément à la législation de cette dernière Partie.

3. Les transferts visés aux paragraphes précédents sont effectués sans retard au taux de change normal officiellement applicable à la date du transfert.

ARTICLE 7

1. Dans la mesure où la réglementation de l'une des Parties contractantes prévoit une garantie pour les investissements effectués à l'étranger, celle-ci peut être accordée, dans le cadre d'un examen cas par cas, à des investissements effectués par des investisseurs de cette Partie sur le territoire ou dans les zones maritimes de l'autre Partie.

2. Les investissements effectués par des investisseurs de l'une des Parties contractantes sur le territoire ou dans les zones maritimes de l'autre Partie ne pourront obtenir la garantie visée à l'alinéa ci-dessus que s'ils ont, au préalable, obtenu l'agrément de cette dernière Partie.

just

ARTICLE 8

1. Tout différend relatif aux investissements entre l'une des Parties contractantes ou un investisseur de l'autre Partie contractante est autant que possible réglé à l'amiable entre les deux parties concernées ou à défaut par les voies de recours internes.

2. Toutefois, les différends relatifs aux mesures de dépossession visées à l'Article 5, paragraphe 2, et notamment ceux relatifs à l'existence d'une indemnisation, à son montant, à ses conditions de paiement, ainsi qu'aux intérêts à verser en cas de retard dans son paiement, seront réglés dans les conditions suivantes :

- si un tel différend n'a pu être réglé à l'amiable dans un délai de six mois à partir du moment où il a été soulevé par l'une des parties au différend, il est soumis à la demande de l'une ou l'autre des parties à l'arbitrage. Il est réglé définitivement, conformément au règlement d'arbitrage de la Commission des Nations Unies pour le Droit Commercial International, tel qu'il a été adopté par l'Assemblée Générale des Nations Unies, dans sa résolution 31/98 du 15 décembre 1976.

- Lorsque chacune des Parties contractantes sera devenue partie à la "Convention pour le Règlement des Différends relatifs aux Investissements entre Etats et ressortissants d'autres Etats", conclue à Washington le 18 mars 1965, un tel différend, s'il n'a pu être réglé à l'amiable dans un délai de six mois à partir du moment où il a été soulevé par l'une des parties au différend, sera soumis au Centre International pour le Règlement des Différends relatifs aux Investissements pour règlement par voie d'arbitrage.

3. Le Tribunal d'arbitrage statue conformément aux dispositions du présent accord et aux règles et principes du droit international.

ARTICLE 9

Si l'une des Parties contractantes, en vertu d'une garantie donnée pour un investissement réalisé sur le territoire ou dans les zones maritimes de l'autre Partie, effectue des versements à l'un de ses investisseurs, elle est, de ce fait, subrogée dans les droits et actions de cet investisseur.

Lesdits versements n'affectent pas les droits du bénéficiaire de la garantie à recourir à l'instance d'arbitrage compétente ou à poursuivre les actions introduites devant celle-ci jusqu'à l'aboutissement de la procédure.

ARTICLE 10

Les investissements ayant fait l'objet d'un engagement particulier de l'une des Parties contractantes à l'égard des investisseurs de l'autre Partie contractante sont régis, sans préjudice des dispositions du présent accord, par les termes de cet engagement dans la mesure où celui-ci comporte des dispositions plus favorables que celles qui sont prévues par le présent accord.

ARTICLE 11

1. Les différends relatifs à l'interprétation ou à l'application du présent accord doivent être réglés, si possible, par la voie diplomatique.

2. Si dans un délai de six mois à partir du moment où il a été soulevé par l'une ou l'autre des Parties contractantes, le différend n'est pas réglé, il est soumis à la demande de l'une ou l'autre Partie contractante, à un Tribunal d'arbitrage ad hoc.

3. Ledit Tribunal sera constitué, pour chaque cas particulier, de la manière suivante :

Chaque Partie contractante désignera un membre, et les deux membres désignent, d'un commun accord, un ressortissant d'un Etat tiers qui est nommé Président par les deux Parties contractantes. Les membres du Tribunal doivent être nommés dans un délai de deux mois et le Président dans un délai de quatre mois, à compter de la date à laquelle une des Parties contractantes a fait part à l'autre Partie contractante de son intention de soumettre le différend à arbitrage.

4. Si les délais fixés au paragraphe 3 ci-dessus n'ont pas été observés, l'une ou l'autre Partie contractante, en l'absence de tout accord applicable, invite le Secrétaire Général de l'Organisation des Nations Unies à procéder aux désignations nécessaires. Si le Secrétaire Général est un ressortissant de l'une ou l'autre Partie contractante ou si, pour une autre raison, il est empêché d'exercer cette fonction, le Secrétaire Général adjoint le plus ancien et ne possédant pas la nationalité de l'une des Parties contractantes procède aux désignations nécessaires.

5. Le Tribunal d'arbitrage statue conformément aux dispositions du présent accord et aux règles et principes du droit international.

6. Le Tribunal d'arbitrage prend ses décisions à la majorité des voix. Ces décisions seront définitives et obligatoires pour les Parties contractantes.

Le Tribunal fixe lui-même son propre règlement. Il interprète la sentence à la demande de l'une ou l'autre Partie contractante. A moins que le Tribunal n'en dispose autrement, compte tenu de circonstances particulières, les frais de justice, y compris les vacations des arbitres, sont répartis également entre les deux Gouvernements.

ARTICLE 12

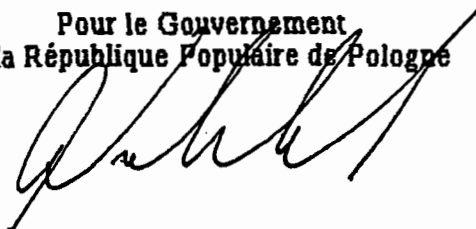
Chacune des Parties notifiera à l'autre l'accomplissement des procédures internes requises en ce qui la concerne pour l'entrée en vigueur du présent accord, qui prendra effet un mois après le jour de la réception de la dernière notification.

L'accord est conclu pour une durée initiale de dix ans ; il restera en vigueur après ce terme, à moins que l'une des deux Parties ne le dénonce par la voie diplomatique avec préavis d'un an.

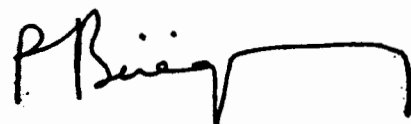
A l'expiration de la période de validité du présent accord, les investissements effectués pendant qu'il était en vigueur continueront de bénéficier de la protection de ses dispositions pendant une période supplémentaire de quinze ans.

Fait à Paris le 14 Février 1989
en deux originaux, chacun en langue
polonaise et en langue française, les
deux textes faisant également foi.

Pour le Gouvernement
de la République Populaire de Pologne

Pour le Gouvernement
de la République Française

Warszawa, lutego 2018 r.

Minister
Spraw Zagranicznych

DPUE.920.18.2018 / 5/dl

Opinia

**o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o wypowiedzeniu Umowy między
Rzędem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Republiki Francuskiej w sprawie
popierania i wzajemnej ochrony inwestycji, podpisanej w Paryżu dnia 14 lutego 1989 r.,
wyrażona przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii
Europejskiej**

Projekt ustawy o wypowiedzeniu umowy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

z up. Ministra Spraw Zagranicznych
Piotr Wawrzyk
Podsekretarz Stanu